

Eszter élni akar

Karácsony után egy darabig nem hallottam apámról, de nem is nagyon jutott az eszembe. Megszoktam már, hogy hetekig nem beszélünk, és biztos voltam benne, hogy rég meggyógyult.

Január elején azonban Olga hívott, ami eléggé meglepett, szinte sosem kerestük egymást. Nem értettem, mit akarhat. Először hezitáltam, felvegyem-e, sok volt a dolgom, és nem vágytam a hosszas udvariaskodásra, ami a telefonbeszélgetéseknél szinte elkerülhetetlen. De aztán győzött a kíváncsiságom.

Olga elmesélte, hogy apám még mindig nincs jól, és arra kért, legalább mostanában figyeljek rá jobban.

Kicsit megszúrta ez a „legalább”, ami mögött bújtatott szemrehányást éreztem, és már majdnem elkezdtem vitázni vele, hogy milyen alapon ítélkezik, de aztán hagytam.

Megígértem, hogy keresni fogom apát, és néhány nappal később valóban rá is csörögtem.

Kiderült, hogy egy hete befeküdt kivizsgálásra az egyik pesti kórházba. Gyenge volt a hangja, de továbbra is csak lázra panaszkodott.

„Az is lehet, hogy elkaptam valamilyen betegséget, amikor Olgával össze elutaztunk Németországba. Két éjszakát is az autóban töltöttünk. Kicsit hideg volt”, vallotta be.

Már kezdtem volna a szokásos rosszmájú belső monológot arról, mennyire jellemző, hogy apám ennyi idősen is képes két éjszakát egy kocsiban tölteni, csak azért, hogy spóroljon, de aztán magamra szóltam. Néhány perc udvarias csevegés után abban maradtunk, hogy hamarosan ismét jelentkezem nála.

Ám másnap megelőzött.

„Lenne egy kérésem, ha nem gond”, szólt bele a telefonba.

„Mi lenne az?”, kérdeztem kelletlenül.

Apám mindig is túl könnyen kért szívességet másoktól, nem akartam, hogy azt gondolja, azért, mert érdeklődöm az egészsége iránt, már kedve szerint rángathat.

„Olga beteg lett, és nincs, aki holnap elvigyen két fontos vizsgálatra egy másik kórházba”, válaszolta.

Egy darabig hezitáltam, igent mondjak-e. Elsőre túl nagy kérdésnek tűnt a közös történetünk tükrében.

„Miért kell ez a két vizsgálat?”, kérdeztem.

„Hogy megtalálják a láz okát”, válaszolta.

Beláttam, erre nem mondhatok nemet, bár egészen biztos voltam benne, hogy nem komoly a betegsége. Apám hál' istennek világéletében makkegészséges volt, tíz évet letagadhatott volna a korából. Reggelenként tornázott, és persze figyelt az étkezésére is. A rendszerváltás idején megvásárolt szakácskönyv elveihez még ekkoriban is tartotta magát, és főként húst és salátát evett. Az édességet sosem szerette, szinte ugyanannyi volt a súlya, mint harminc évvel korábban, de ha felszedett pár kilót, rögtön jött panaszkodni nekem. Ez némiképp furcsán vette ki magát, tekintve, hogy én már attól is híztam, ha ránéztem egy süteményre.

Mindenesetre szerda délelőtt tízre érte mentem abba a pesti kórházba, ahova nem sokkal korábban feküdt be. Azt mondták az orvosok, inkább csak megfigyelésre tartják ott, mert szerintük nagy valószínűséggel autoimmun betegségről van szó.

Olga elmesélte, hogy apám korábban egy magánorvoshoz járt, hogy kiderítsék, mi lehet a baja. A doktor, aki egyébként családi barát volt, különböző vizsgálatokra küldte, többek között néztek nála tumormarkereket, sőt, még biopsziát is vettek a csípőjéből, mert állandóan derékfájásra panaszkodott. Mindennek negatív lett az eredménye.

Az orvos ekkor próbálta apámat meggyőzni, ne aggódjon, a derékfájás egy teljesen hétköznapi probléma, amivel még szakemberhez sem muszáj fordulni. Ám apámat ez nem nyugtatta meg, és erősködött, az mégsem lehet normális, hogy még a fájdalomcsillapító sem mulasztja el a hátfájást. Ezen aztán jól felhúzta magát az orvosa, és a barátság ellenére üvöltöni kezdett velem, hogy ne akarja apám jobban tudni nála, mi je fáj.

Végül a házi orvos utalta be apát egy pesti kórházba, az ismeretlen eredetű betegségek osztályára.

Az épület, ahol apa feküdt, egy nagy komplexum része volt. Be kellett hajtanom a kocsival az udvarra, mert túl gyenge volt ahhoz, hogy kísétálgjon az utcára. Göröngyös utakon gurultam végig, az aszfaltot a fák gyökerei sok helyen szétfeszítették. Málló vakolatú épületek mellett mentem el, a fejem felett pirosra festett óriási vascsövek futottak, az út mentén elszáradt bokrokat láttam. A fű csak itt-ott nőtt csomókban, közöttük látszott a száraz, repedezett föld. Olyan volt, mintha nem is egy kórház, hanem egy atomreaktor területén járnék.

Amikor megérkeztem a hatalmas tízemeletes épület elé, amely valaha zöld lehetett, megdöbbenve láttam, hogy a festék helyén hatalmas fekete penészfoltok éktelenkednek. Az ablakokat por lepte, a bejárathoz vezető lépcső köve össze volt törve, néhány helyen vasdrótok lógtak ki belőle. Csíkos pizsamába bújt férfi bicegett lefelé, a fején félig átvérzett kötés.

Beleborzongtam a gondolatba, hogy apámat egy ilyen helyen találom, és hogy talán nekem is ilyen körülmények között kell majd egyszer küzdenem az életemért.

Ekkor nyílt az ajtó, és apám sétált ki rajta botra támaszkodva. Megdöbbenem a látványtól. Kipattantam a kocsiból, hogy segítsek neki.

„Hagyjad csak”, intett felém, és kissé imbolyogva elindult a lépcsőn.

„Köszönöm, hogy eljöttél”, üdvözölt kedvesen, amikor odaért hozzám.

Megfogtam a kezét, és segítettem neki beszállni a kocsiba. Remegett a karja, miközben bekászálódott az ülésre.

Kikérdeztem az úticélról, és meglepve hallottam, hogy egy privát diagnosztikai központba megyünk Dél-Budára.

Apa korábban egy fillért sem lett volna hajlandó orvosokra költeni, mindig azt hangoztatta, hogy azért fizet a magyar állampolgár tébét, hogy legyen miből fenntartani az egészségügyet. Ebben még igazat is adtam volna neki, de azt sosem értettem, akkor miért csak minimálbérre van bejelentve vállalkozóként, miért nem tartja fontosnak, hogy rendszeresen adózzon és fizesse a járulékokat. De amikor egyszer ezt megkérdeztem tőle, csak egy megvető pillantást küldött felém.

Most viszont, mintha megtámaszkodott volna, szó nélkül kifizette a PET-CT árát.

A központ egyébként egy szép, zöld telken feküdt Budapest egyik külterületén. Maga az épület a legújabb trendek szerint fehérrel és szürkével volt levakolva, foncsorozott ablakok, automata kapun és ajtón jutottunk a benti, légkondicionált térbe. Itt bőrfotelek álltak, az egyik sarokban csobogó, alatta fehér kavics és bokrok, a háttérben madáracsicsérgés hallatszott. Olyan volt a környezet, mintha egy hotelbe érkeztünk volna, és ettől valahogy a váróban ülő emberek is sokkal szebbnek, vonzóbbnak, mi több, egészségesebbnek tűntek. Az itt dolgozók mind kedélyesen mosolyogtak, és halkán, türelmesen kommunikáltak a betegekkel, akiket inkább ügyfélnek szólítottak.

Ez némiképp megnyugtatót apám kilátásait illetően, mert ösztönösen az merült fel bennem, talán ha az embernek van elég pénze, akkor minden nyavalya átmeneti szépezészeti kérdéssé válik, amitől az orvosok könnyedén meg tudják szabadítani a kedves ügyfelet.

Tíz percet vártunk csupán az előtérben, és apám már sorra is került. Mindez azonban nem úgy történt, mint a kórházakban. Itt nem vágódott ki az ajtó, és nem egy agyonstrapált nővér üvöltött végig a folyosón. Egy testhezálló, világoskék ruhát viselő, fiatal nővér lépett oda hozzánk, kicsit talán a kelleténél csinosabb is volt. Kedvesen invitálta apám a vizsgálóba.

„Egy óra múlva itt lesz az édesapja a hallban”, fordult hozzám mosolyogva a nővér, azzal elindultak ketten a lift felé.

Leültem az egyik bőrfotelbe a váróteremben, megigazítottam a szoknyámat, ellenőriztem, hogy tiszták-e a körmeim, aztán hirtelen felpattantam és a mosdóban megigazítottam a sminkem. Nem akartam kevesebbnek tűnni a többi várakozó páciensnél. De még így is feszengtem, nem túl ócska-e a cipőm, a táskám.

Apám kicsit fáradtnak tűnt, amikor az egy óra leteltével ismét megjelent a váróban.

„Hogy ment?”, kérdeztem tőle, és ő bólintott, hogy minden rendben volt.

„Megittattak velem egy kék folyadékot, aztán csináltak pár felvételt”, jegyezte meg.

Hamarosan megkaptuk a papírokat, fizettem, és az asszisztens azt mondta, egy héten belül küldik az eredményt. Kicsit csodálkoztam, mi tart ennyi ideig, de azzal nyugtattam magam, úgylis formáság az egész, hiszen apám már több ráksűrűsítésen átesett, és nem találtak semmit, nyilván itt sem várható más eredmény.

Elindultunk a következő helyszínre, ami egy szívklinika volt a város közepén. Itt már nem élvezhettük az elegáns környezetet. A földszint zsúfolásig tele volt betegekkel, üvöltő kisgyerekek és magatehetetlen öregek próbálták átvészélni a várakozás kínos óráit a hozzátartozóikkal. Sehol nem találtunk szabad helyet, ahova apa leülhetett volna, így csak a falnak támaszkodhatott, amíg megpróbáltam telefonon elérni a kórházban dolgozó családi barátot. Egyszer csak azt vettem észre, hogy apám szép lassan dőlni kezd a fal mentén, mint egy krumplis zsák. Utána kaptam, de olyan nehéz volt, hogy egyedül nem bírtam volna felemelni. Szerencsére néhány ember odaugrott segíteni, és végül sikerült őt egy székre ültetnem.

„Jól vagy?”, kérdeztem egyre jobban aggódva, miközben letöröltem a homlokáról a verejtéket.

Csukott szemmel bólintott, és én újra előkotortam a telefonom, hogy minél előbb tárcsázhassam az ismerős orvost.

A szívultrahang-vizsgálat végül szintén negatív eredményt hozott. Nem találtak semmilyen elváltozást.

A doktor magabiztosan a kezünkbe nyomta a vizsgálati lapot, mintha apámat most már gyógyultnak nyilváníthatnánk.

„Tudtam én, hogy csak össze kell szedned magad”, paskoltam meg apám vállát, és egy pillanatra valóban megkönnyebbültem.

De a jókedvem hamar elpárolgott, ahogy haladtunk kifelé a kórházból. Elnéztem apám bizonytalan, botladozó járását, hirtelen őszülésnek indult haját, remegő karját, amellyel újra és újra rátámaszkodott a folyosó falán elhelyezett korlátra. Hiába volt negatív minden eredmény, egyértelmű volt, hogy valami nagyon nincs rendben.

Nemsokára visszaértünk ahhoz a kórházhoz, ahonnan reggel elhoztam. Eszembe jutott az egészségügyi központ a letisztult formáival, a frissen vakolt falakkal, a fonsorozott ablakokkal és a jól öltözött betegekkel, jobban mondva ügyfelekkel.

Megborzongtam, és az járt az eszemben, hova tartozunk mi voltaképpen? Azok közé, akik megérdemlik az életet?

Vagy a többiekhez? És ki mondja meg végre, mi ez az egész?

Közben igyekeztem úgy tenni, mintha minden a legnagyobb rendben lenne.

„Segíték felmenni”, ajánlottam apámnak, és már szálltam volna ki, hogy nyissam az ajtót.

„Várj”, szólalt meg, és kotorászni kezdett a zsebében.

Odanyújtott nekem ötezer forintot.

Először nem értettem.

„A benzinre”, mondta.

Kérdőn néztem rá.

„Hadd törlesszem feléd egy kicsit a régi dolgokat”, morogta maga elé.

„Ne viccelj”, nevettem el magam.

Aztán eszembe jutott, hogy anyám biztosan dühöngene, ha megtudná, hogy szégyenlősködöm. Mindketten tudtuk, hányszor hagyott cserben minket a hétköznapi nehézségeivel. De nem tudtam, mit lépjek, ezért a másodperc töredéke alatt igyekeztem lefuttatni magamban a lehetséges megoldásokat.

Ha visszautasítom a pénzt, akkor ugyan nagyvonalúnak tűnhetek, de vajon ki előtt és miért akarnék ezzel szerepelni? Hiszen ordítóan vágytam arra, hogy apám a kölcsönösségnek legalább a szikráját tanúsítsa az irányomba valamilyen gesztussal.

„Köszönöm”, mosolyogtam rá halványan, és zsebre tettem a pénzt.

Kiszálltunk a kocsiból, és felmentünk a sáros, törött lépcsőn. Fertőtlenítőszag csapta meg az orromat, ahogy kinyitottuk az épület ajtaját. Beszálltunk a liftbe, megnyomtuk a gombot, és hallgattuk, ahogy sírva, nyikorogva megindul alattunk az ősi szerkezet. Közben azon gondolkodtam, mi vihette apámat arra, hogy felajánlja nekem a pénzt. Miért épp most lett ez számára fontos?

Egyelőre nem volt rá válaszom.

Amikor beértünk a szobájába, apa kabátban, kalapban lerogyott az ágyra. A kórteremben rajta kívül egy kopasz, nagy hasú férfi feküdt fülhallgatóval a fején, és rádiót hallgatott. Odabiccantem felénk, de aztán nem sokat törődött velünk.

Apám pár percig csak pihegett, aztán vetkőzni kezdett, és megkért, tegyem a ruháit a szekrénybe. Először a kabátjából bújt ki, majd az ingét gombolta. Levettem a cipőjét, majd az utcai nadrágot húztam le a lábáról, és pizsamába öltöttem.

Még sosem nyúltam így apámhoz. Olyan volt, mintha a gyerekem lenne. Csak épp a teste volt taszítóbb. Löttyedt bőr, hús, szőr és csont. Itt nem voltak édes kicsi formák és illatok. Az egész olyan illetlennek, természetellenesnek hatott. A szülő örökre egy test nélküli lény marad a gyereke számára. Ehhez képest botrány volt ez a roncs, ez a leharcoltság, ami így elélem tolakszik.

Miközben ezen gondolkodtam, megigazítottam a feje alatt a párnát, betakartam, adtam neki vizet, és odakészítettem a szekrényére az evőeszközeit. Ő pedig elhelyezkedett az ágyban.

Az órára néztem, amikor mindent elrendeztünk.

„Lassan mennék, elég későre jár”, mondtam neki.

Szerettem volna már szabadulni. Túl sok volt belőle egyszerre ennyi, a vizsgálatok, a rosszulletei, a kiszolgáltatottsága és a gyengesége, aztán a figyelmessége a pénzzel kapcsolatban, majd a meztelensége. Biztonságosabbnak tűnt az eddigi gyűlölködő távolságtartás.

De neki fogalma sem volt arról, mi zajlik bennem.

„Várj”, nézett rám, és megfogta a kezem. „Szeretnék még mondani valamit.”

Kelletlenül visszaültem a székre, de ő nem vette észre. Csak bámult maga elé, látszott rajta, hogy komoly mondandója van.

„Hidd el, nem így akartam ezt az egészet”, szakadt ki belőle hirtelen, majd lopva rám nézett.

Egy villanás erejéig összeért a tekintetünk, de túl sokat jelentett ez a mondat, könnyebb volt elviselni úgy, hogy közben a földet bámultam.

Ekkor beszélni kezdett a múltról, arról, hogy amikor fiatal volt, úgy képzelte, nekünk egészen más lesz a kapcsolatunk, mint neki volt az apjával, és hogy ő egészen más apa akart lenni, mint a nagyapám. Egyenrangú viszonyt szeretett volna kettőnk között, valami barátságfélélt. Láttam, hogy várja, mondjak valamit, talán azt akarta, hogy megnyugtassam, legalább egy kicsit sikerült neki ezt megvalósítani.

Ugyan mit mondhattam volna?

Egyre kellemetlenebb érzés fogott el, miközben tovább magyarázott. Eszembe jutottak azok az esték, amikor tinédzserkoromban kettesben beszélgettünk a lakásában. Újra magam előtt láttam a sötét nappaliját, az antik dohányzóasztalt és a bőr karosszéket, amelyben úgy ültem vele szemben, mintha orvosi vizsgálaton lennék.

A bölcs, nagyhatalmú apa minden alkalommal kegyesen megadta a válaszokat a buta, tévelygő kislány számára.

Olyan volt, mintha ott a kórházban megint ezt a játékot akarná játszani. Csak most ő volt az elveszett gyermek, és nekem kellett a bölcs főnököt alakítani.

De én nem akartam sem a beosztottja, sem a felettese lenni.

Ő viszont tovább folytatta, anélkül, hogy megkapta volna a feloldozásomat. Hosszan elemezte az életét, mintha most próbálná végre megérteni, mi miért történt vele eddig.

Sokat beszélt a nőkről, az anyám előtti nagy szerelméről, akitől az anyja eltiltotta. Aztán anyámról, arról, hogy egy darabig jól megvoltak, azt hitték mindketten, megtalálták az igazit.

Beszélt a válásról, ami állítólag élete legnehezebb döntése volt. Aztán Katalinról, akit egyenrangú partnernek hitt, akit még mindig a legvonzóbb nőnek tartott, akivel

állandóan marták egymást, ezért végül mégsem bírt mellette megmaradni. És végül mesélt Olgáról, akihez azért menekült, mert azt remélte, mellette nyugalma lesz, akit egyáltalán nem talált szép nőnek, de ekkoriban azt gondolta, épp ezért lesz talán tartósabb a kapcsolat. Aztán kiderült, hogy ez sem működik. Épp szakítófélben voltak, amikor megbetegedett.

„Mindig azt éreztem, nem jó helyen vagyok, hogy hiába próbálom meg újra és újra, valami nem működik”, mondta.

„Lehet, hogy itt volt a gond”, hajolt hozzám közelebb égő tekintettel, és a mellkasára mutatott.

„Miért kell erről most beszélni?”, kérdeztem halkán.

„Tudod, olyan ez, mintha a testemből hiányozna valami. Nekem mindig az agyammal kellett mindent megérteni. Kellettek a nők, hogy tudjak érezni”, folytatta, mintha nem is hallaná, mit mondok. Aztán visszahanyatlott az ágyára.

Ez már tényleg sok volt. Lejjebb csúsztam a székemen, és olyan erősen bámultam a padlót, mintha odaragasztották volna a tekintetem. Közben hevesen dobogott a szívem, lüktetett a halántékom, de képtelen voltam megszólalni. Ő pedig csak mondta, mondta, mintha az sem érdekelné, hallgatja-e valaki.

„A nők csak egy darabig segítettek, érted? Csak egy darabig. Utána minden újra üres lett. Egyszerűen nem éreztem itt semmit”, dörömbölt a mellkasán ismét.

„Elfáradtam, Eszter, elfogyott belőlem az erő. Nincs kedvem újrakezdeni.”

Hirtelen felpattantam.

„Befejezted?”, üvöltöttem rá.

Összerezgett a hangomtól. Zavaros tekintettel nézett rám.

„Azt hittem, kíváncsi vagy, azt hittem, tudni szeretnéd, mi miért történt”, hebegett.

„Mégis mit képzelsz, hogy előállsz most ezzel?”, kérdeztem.

Remegő kézzel felkaptam a kabátomat és a táskámat, feltéptem az ajtót, és köszönés nélkül kirohantam a kórteremből.

